

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 8, 12, 13, 14-1,
14-3, 14-4, 15, 17-1, 18, 21, 22, 53 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO**

(TAP NR. 20-246(2); TAIS NR. 19-15491(3))

2020-05-18 Nr. NV-1346

Vilnius

1. Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM).

2. Projekto tikslai – įgyvendinti Reglamento (ES) 2019/1241 nuostatas; užtikrinti sklandų žuvininkystės kontrolės sistemos, numatytos Reglamente (EB) Nr. 1224/2009, veikimą; sumažinti korupcijos pasireiškimo galimybes skiriant teises į žvejybos kvotą vidaus vandenyse; sudaryti sąlygas ūkio subjektams efektyviau panaudoti individualias žvejybos galimybes.

3. Dabartinė situacija:

- Specialiosios žvejybos mokslinių tyrimų tikslais vykdymo sąlygos tik iš dalies atitinka 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1241 dėl žuvininkystės išteklių išsaugojimo ir jūrų ekosistemų apsaugos taikant technines priemones nustatytas sąlygas.

- Kai kurios perleidžiamosios teisės į žvejybos vidaus vandenyse kvotą suteikimą reglamentuojančios nuostatos yra dviprasmiškos, todėl ydingos antikorupciniu požiūriu.

- Nėra vienareikšmiškai aišku, todėl vyksta ginčai (taip pat ir teisminiai) tarp žuvininkystės kontrolės institucijos – Žuvininkystės tarnybos ir jūrų vandenyse žvejojančių ūkio subjektų, ar žvejybos laivą vienu metu gali naudoti keli ūkio subjektai, nors tai nesuderinama su verslinės žvejybos jūrų vandenyse kontrolės sistema.

- Apsikeitimų individualiomis žvejybos galimybėmis (kvotomis) su kitomis valstybėmis ribojimai trukdo verslinės žvejybos jūrų vandenyse pelningumo didinimui, nes žvejai negali keistis jomis, kol nėra išnaudoję *ne mažiau kaip 70 proc.* savo turimų žvejybos galimybių. Dažnai apsikeitimu žvejybos galimybėmis siekiama sukaupti didesnę jų kiekį, kad labiau apsimokėtų plaukti žvejoti.

- Žuvininkystės įstatyme saugomų rūšių žuvų veisimo, neršto ir migracijos sąlygų gerinimo darbus pavesta organizuoti ŽŪM arba jos įgaliotai institucijai.

- ES teisės aktuose yra nustatyti sunkūs pažeidimai, kurių dalis nėra įtraukti į Žuvininkystės įstatymą, todėl neaišku, ar už jų padarymą ūkio subjektai galėtų būti traukiami atsakomybėn vadovaujantis Žuvininkystės įstatymu kaip už sunkaus pažeidimo padarymą.

4. Projekto esmė – papildyti specialiosios žvejybos, vykdomos mokslinių tyrimų tikslais, leidimo išdavimo sąlygas; supaprastinti apsikeitimo žvejybos jūrų vandenyse kvotomis sąlygas (atsisakoma reikalavimo, pagal kurį ūkio subjektas turi būti išnaudojęs *ne mažiau kaip 70 proc.* turimų tam tikros rūšies individualių žvejybos galimybių, jei tos pačios rūšies žvejybos galimybių gautų papildomai per apsikeitimą su kita valstybe, leidžiamas individualių žvejybos galimybių perleidimas); įtvirtinti, kad ŽŪM nustato Žvejybos laivų varomųjų variklių galios sertifikavimo tvarką; nustatyti, kad vieną žvejybos laivą vienu metu gali naudoti tik vienas ūkio subjektas, tokiu būdu reglamentavimą suderinant su ES žvejybos kontrolės sistema; patikslinti teisės į žvejybos kvotą vidaus vandenyse suteikimo sąlygas; pavesti tiek žemės ūkio ministro, tiek aplinkos ministro įgaliotoms institucijoms organizuoti saugomų rūšių žuvų veisimo, neršto ir migracijos sąlygų gerinimo darbus; papildyti sunkių žuvininkystės srities pažeidimų sąrašą (įtraukiant pažeidimus, nurodytus ES teisės aktuose, reglamentuojančiuose regioninių žvejybos valdymo organizacijų akvatorijose vykdomą žvejybą).

Projekto nauda ir įgyvendinimo kaštai:

- numatomas teigiamas poveikis – panaikinus apribojimą apsikeitimui individualiomis žveijos galimybėmis jūrų vandenyse bus sukuriama sąlyga geresniam jų panaudojimui, didesniai žveijos verslo efektyvumui ir plėtrai. Atsisakius perteklinių ir neaiškių nuostatų dėl teisės į žveijos kvotą vidaus vandenyse suteikimo vertinant vykdytą verslinę žveiją, bus užtikrintos skaidresnės verslo plėtos sąlygos, sumažinta korupcijos rizika;
- pakeitus verslinės žveijos vidaus vandenyse leidimo galiojimo laikotarpį (susiejant su kvotos galiojimo laikotarpiu), nežymiai padidėtų administracinė našta ūkio subjektams;
- pažymėtina, kad Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

5. Derinimas:

• Projektas **suderintas be pastabų** su Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Konkurencijos taryba ir Žuvininkystės tarnyba. **Atsižvelgta** į Teisingumo ministerijos pastabas, tačiau neįtraukti pasiūlyti papildomi, Projekte nenumatyti Žuvininkystės įstatymo pakeitimai, kadangi jie įtraukti į Seimui jau 2019 m. rugsėjo mėn. pateiktą Žuvininkystės įstatymo pakeitimo projektą;

• **lieka neatsižvelgta** į Žveijos tolimuosiuose žveijos rajonuose asociacijos bei Žvejų ir žuvies perdirbėjų asociacijos „Baltijos žvejas“ siūlymus (argumentai derinimo pažymoje):

- siūlymą nustatyti, kad mokslinius tyrimus galėtų atlikti tik valstybės institucija – neatsižvelgta, nes tai būtų nepagrįstas konkurencijos ribojimas. Projekte numatytas reguliavimas atitinka ES bendrąją žuvininkystės politiką.
- siūlymą leisti ūkio subjektui per metus neišnaudotų žveijos kvotų iki 10 proc. persikelti į kitus metus – neatsižvelgta, nes papildymas nėra susijęs su Projektu daromais pakeitimais ar papildymais. Be to, pasiūlymas reikalauja platesnių diskusijų dėl jo pagrįstumo.
- siūlymą neatsižvelgti į mokslinių tyrimų metu sugautus ir parduotus žveijos produktų kiekius skirstant teisės į žveijos galimybes – neatsižvelgta, nes tuo atveju, jei žveijos produktų, sugautų vykdant mokslinius tyrimus, kiekiai yra išskaičiuojami iš kvotos, jie turi būti vertinami skirstant perleidžiamąsias žveijos teises, kurios apsprendžia suteikiamų žveijos kvotų dydį.
- siūlymą ankstinti Įstatymo projekto įsigaliojimą jį numatant nuo 2020 m. gegužės 1 d. (liepos 1 d.) – neatsižvelgta, nes Seimas nespės taip greitai priimti projekto.
- siūlymą sumažinti per aukcioną parduodamų žveijos tolimuosiuose rajonuose kvotų dalį nuo 5 iki 1 proc. – neatsižvelgta, nes tolimųjų žveijos rajonų atveju dėl didesnių sąnaudų 1 proc. žveijos galimybių būtų nepakankamas naujiems ūkio subjektams verslui pradėti.
- siūlymą sumažinti pradinę žveijos galimybių aukciono kainą iki 0,1 proc. – toks pakeitimas numatytas Seimui jau pateiktame Žuvininkystės įstatymo projekte.

• ŽŪM pakartotinai teikia Projektą, **patikslintą** pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės ir Ekonomikos politikos grupių pastabas. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė naujų **pastabų neturi**.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina, bet atitinka siekius dėl skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo teisių į žveijos kvotas suteikimo procese, kartu deramai atsižvelgiant į aplinkosauginės, socialinės ir ekonominės sanglaudos ir darnios plėtos poreikius.

7. Dalykinio vertinimo išvada – atsižvelgiant į žuvininkystės verslo asocijuotų struktūrų pastabas, siūlytina Projektą aptarti tarpinstituciniame pasitarime ir svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje).